

**Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA)
Cofnodion Cyfarfod Arbennig y Bwrdd a gynhaliwyd ar
11 Medi 2025 am 9:00am**

Aelodau'r Bwrdd a oedd yn Bresennol:		
Jan Williams	(JW)	Cadeirydd
Stephen Spill	(SS)	Is-gadeirydd
Abigail Harris	(AH)	Prif Swyddog Gweithredol
Richard Evans	(RE)	Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol a Dirprwy Brif Weithredwr
Jean Church	(JC)	Aelod Annibynnol
Anne-Louise Ferguson	(ALF)	Aelod Annibynnol
Andrew Griffiths	(AG)	Aelod Annibynnol
Darren Griffiths	(DG)	Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Pherfformiad
Matthew John	(MJ)	Cyfarwyddwr Digidol
Keith Lloyd	(KL)	Aelod Annibynnol
Martin Lloyd	(ML)	Aelod Annibynnol
Nicola Matthews	(NM)	Aelod Annibynnol
Christine Morrell	(CM)	Cyfarwyddwr Gweithredol Proffesiynau Perthynol i Iechyd a Gwyddor Iechyd
Patricia Price	(PP)	Aelod Annibynnol
Tina Ricketts	(TR)	Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol
Liz Rix	(LR)	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Phrofiad Cleifion
Karen Stapleton	(KS)	Dirprwy Gyfarwyddwr Strategaeth
Craige Wilson	(CW)	Dirprwy Brif Swyddog Gweithredu
Nuria Zolle	(NZ)	Aelod Annibynnol (trwy Teams)

Hefyd yn Bresennol:		
Delyth Brushett	(DB)	Archwilio Cymru
Pat Dunmore	(PD)	Cadeirydd Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid
Hazel Lloyd	(HL)	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol
Osian Lloyd	(OL)	Pennaeth Archwilio Mewnol
Carys Richards	(CR)	Uwch Reolwr Llywodraethu Corfforaethol
Richard Thomas	(RT)	Cyfarwyddwr Craffter, Cyfathrebu ac Ymgysylltu

Arsylwi:		
Theresa Ogbekhiulu	(TO)	Rhaglen Darpar Aelodau Bwrdd Llywodraeth Cymru
Simon Carr	(SC)	Deloitte
Ella Oregon	(EO)	Deloitte

Ymddiheuriadau:		
Marie Davies	(MD)	Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Phartneriaethau
Deb Lewis	(DL)	Prif Swyddog Gweithredu/Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Sylfaenol a Chymunedol ac Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu
Reena Owen	(RO)	Aelod Annibynnol
Gill Richardson	(GR)	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi, Ymchwil a Datblygu Rhyngwladol

Acronymau			
BIPBA	Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe	IM(s)	Aelod(au) Annibynnol
EQIA	Aseiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb	LTA	Cytundeb Hirdymor
PFC	Pwyllgor Perfformiad a Chyllid	BIPHDd	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda

Dechreuodd y cyfarfod am 9:00.

Cyf Cofnod:	Eitem Agenda
--------------------	---------------------

RHAN 1. MATERION RHAGARWEINIOL

1.1 CROESO AC YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

146/25	<p>Wrth agor y cyfarfod, estynnodd JW groeso cynnes i bawb a oedd yn bresennol yng nghyfarfod Arbennig y Bwrdd, ac yn enwedig i: Martin Lloyd, yn mynychu ei gyfarfod cyntaf o'r Bwrdd fel yr Aelod Annibynnol newydd (Undebau Llafur). a Theresa Ogbekhiulu, yn mynychu fel aelod o Raglen Aelodau Bwrdd Uchelgeisiol Llywodraeth Cymru (LIC), rhaglen arweinyddiaeth a gynlluniwyd i gefnogi a helpu pobl o gefndiroedd Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig.</p> <p>Croesawodd JW hefyd Simon Carr ac Ella Oregon o Deloitte, a Delyth Brushett o Archwilio Cymru.</p> <p>Aeth JW ymlaen i amlinellu rôl y Bwrdd fel Corff Llywodraethol y sefydliad, sy'n gyfrifol am stiwardiaeth ariannol £1.8bn o arian cyhoeddus ac yn gyflogwr i 12,800 o staff Cywerth ag Amser Cyflawn, gan ei wneud yn un o'r cyrff cyhoeddus mwyaf yn y DU.</p>
--------	--

	<p>Roedd gan y Bwrdd ddyletswyddau statudol o ran iechyd y cyhoedd, diogelu iechyd, a darparu gwasanaethau iechyd diogel ac o ansawdd uchel i boblogaeth Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot o 400,000. Roedd gan y Bwrdd raglen o gyfarfodydd wedi'u hamserlennu bob deufis; fodd bynnag, roedd adegau pan oedd mater o gymaint o bwys fel bod yn rhaid i'r Bwrdd gynnwyl cyfarfod arbennig. Cyfarfod o'r fath oedd hwn, a gynullwyd i ystyried y sefyllfa ariannol ar gyfer 2025/26. Ymddiheurodd JW am gylchredeg y papur cyllid yn hwyr a dywedodd y byddai Cyfarwyddwr Adnoddau yn ei gyflwyno'n fanwl. Nododd JW fod mater arall hefyd yn haeddu trafodaeth yn y cyfarfod, cyn ei ystyried ymhellach yng nghyfarfod y Bwrdd ar 25 Medi. Roedd hyn yn ymwneud â Ward y Gorllewin yn Ysbyty Gorseinon. Roedd Marie Davies, Deb Lewis, a Reena Owen wedi estyn eu hymddiheuriadau.</p>
--	--

1.2 DATGANIAD O FUDDIANNAU

147/25	<p>Datganodd NM fuddiant yn ymwneud â'r drafodaeth ynghylch Ysbyty Gorseinon; Nid oedd unrhyw ddatganiadau eraill heblaw am y rhai sydd eisoes ar y gofrestr Datganiadau o Fuddiant.</p>
--------	--

RHAN 2. PRIF AGENDA

2.1 CYNLLUN BLYNYDDOL - DIWEDDARIAD CYLLIDOL

148/25	<p>Gwahoddodd JW DG i gyflwyno'r papur cyllid yn fanwl; Dechreuodd DG drwy gyfeirio at y Cynllun Ariannol wedi'i ddiweddarau ar gyfer 2025/26, gyda dogfennau manwl ar gael yn yr Ystafell Ddarllen. Yn dilyn y cyfarfod, roedd ganddo ef ac AH gyfarfod wedi'i drefnu gyda Phrif Weithredwr a Chyfarwyddwr Adnoddau GIG Cymru i'w briffio ar ganlyniad trafodaethau'r Bwrdd.</p> <p>Tynnodd DG sylw at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y tabl ar Dudalen 3. Roedd hwn yn nodi Cynllun Blynyddol BIPBA 2025/26 (y Cynllun), fel y'i cyflwynwyd i Lywodraeth Cymru (LIC) i'w graffu a'i asesu, yn dilyn cyfarfod y Bwrdd ym mis Mawrth 2025. Nid oedd y Bwrdd wedi cymeradwyo'r Cynllun, o ystyried lefel y diffyg, ac roedd Llywodraeth Cymru wedi'i asesu fel un na ellir ei gefnogi ac annerbyniol. • Cynllun 2025/26 oedd y cyntaf o daith tair blynedd ac roedd yn rhagweld diffyg o £58.7m ar ddiwedd y flwyddyn, yn seiliedig ar gyflawni gofyniad arbedion o £55.4%. Roedd angen arbedion
--------	--

sylweddol hefyd yn ystod blynyddoedd dau a thri, er mwyn sicrhau dychwelyd i gydbwysedd yn 2027/28.

- Roedd Cynllun 2025/26 yn canolbwyntio ar wneud systemau'n fwy cost-effeithiol, cynhyrchiol ac effeithlon; byddai'r blynyddoedd i ddod yn canolbwyntio ar newidiadau strategol a thrawsnewidiol sylweddol i lunio'r sefydliad i ddiwallu anghenion ei boblogaeth.
- Mae'r siart ar Dudalen 4 yn nodi'r sefyllfa ym Mis 05; Arweiniodd diffyg o £5.9m yn ystod y mis at ddiffyg cronus hyd yma o £37.8m, tua £13.3m oddi ar y cynllun a bwlech cyflawni arbedion o £15.9m.
- Er mwyn cyflawni yn erbyn y sefyllfa o £58.7m ar ddiwedd y flwyddyn, ni allai misoedd 06-12 fod yn fwy na gwahaniaeth o £3m o'r Cynllun mewn unrhyw fis. I roi rhywfaint o gyd-destun, Mis 05 oedd wedi gweld yr amrywiant isaf, sef £5.9m

Wrth grynhoi'r sefyllfa, cyngorodd DG fod cyflawniad diwedd blwyddyn yn dibynnu ar ostyngiad sylweddol yn y cyfraddau rhedeg misol; Yn adran nesaf ei gyflwyniad, amlinellodd DG y camau gweithredu a fwriadwyd i gyflawni'r gostyngiad hwn.

- Disgrifiodd Tudalen 5 ddwysáu'r gwaith sydd ar y gweill, gyda chamau gweithredu ychwanegol i ategu'r rhai a oedd ar waith o Fis 01.
- Roedd cefnogaeth allanol wedi helpu i leihau'r diffyg, yn seiliedig ar y themâu strategol a arweiniwyd gan y weithrediaeth, ac arbedion gofal wedi'u cynllunio ychwanegol. Y nod oedd darparu buddion mwy cadarn a rheolaidd.
- Adolygiad o gyfleoedd untro, gyda mecanweithiau rheoli yn cael eu cymhwyso i feysydd tanwariant i gynnal neu hyd yn oed gynyddu lefel y tanwariant. Roedd hyn yn bennaf yn gysylltiedig â chyflog ond roedd hefyd yn cynnwys elfennau nad oeddent yn gysylltiedig â chyflog.
- Mae'r tabl crynodeb, ar dudalen 6, yn nodi rhannau cydrannol y Cynllun; roedd y rhain yn canolbwyntio ar gyflawni'r cynllun arbedion o £55.4m, er mwyn cyrraedd cyfanswm y diffyg diwedd blwyddyn o £58.7m. Roedd cyfres o gamau gweithredu ar gyfer cyflawni arbedion wedi nodi arbedion o £46.4m hyd yma, gan adael bwlech o £9m. Roedd y Bwrdd Adfer a

Chynaliadwyedd wedi cytuno ar gamau gweithredu pellach i fynd i'r afael â'r swm hwn o arbedion.

- Mae'r ail dabl ar Dudalen 6 yn nodi llinellau unigol yn erbyn gwariant dirprwyedig, gyda gwireddu buddion pellach o danwariant corfforaethol, adolygiad o gyfleoedd mantolenni ac asesiadau risg wedi'u hadnewyddu; nododd y olrheinwyr cyflawni arbedion £21.8m o arbedion yn ystod y flwyddyn a aseswyd fel rhai gwyrdd a £3.3m fel rhai ambr; Byddai effaith y rhain ar gyfer y flwyddyn gyfan yn £33.6m.
- Mae tudalen 8 yn nodi effeithiau gwaith pellach ar gynlluniau; Roedd profion ar gynlluniau coch ar y gweill, gan asesu'r posibilrwydd o symud i wyrdd neu ambr, gyda chyfle arbedion o £1.7m wedi'i nodi hyd yma. Byddai dadansoddiad o'r ffrydiau gwaith dan arweiniad gweithredol yn parhau, wedi'i gynllunio i ymgorffori arbedion rheolaidd.
- Byddai'r holl arbedion o'r fath yn cyfateb i £6.8m yn ystod y flwyddyn, gydag effaith blwyddyn lawn o £29.5m. Byddai rheolaethau cyflog amrywiol ac arbedion ar linellau cyllideb eraill, gan gynnwys treuliau teithio, hefyd yn arwain at arbedion ychwanegol. Parhaodd y Bwrdd Adferiad a Chynaliadwyedd i adolygu potensial arbedion.
- Roedd elfen gylchol y Cynllun bellach yn fwy na £55.4m, gyda'r potensial i gyrraedd £59.3m; roedd hyn yn arwyddocaol, o ystyried bod BIPBA wedi ei chael hi'n anodd yn hanesyddol i drosi cyfleoedd arbed anghylchol.

I grynhoi, cynghorodd DG, ar hyn o bryd, fod gan BIPBA yr holl gydrannau angenrheidiol i gyflawni'r arbedion o £55.4m a oedd wedi'u cynnwys yn y Cynllun a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025.

Tynnodd sylw at ddau fater arall:

- Risgiau newydd, yn ystod y flwyddyn, nad oeddent yn hysbys, ac na ellid eu rhagweld, ym mis Mawrth 2025; nid oedd y rhain wedi'u lliniaru hyd yn hyn, ac roedd timau'n gweithio'n galed i nodi camau lliniaru.
- Y raddfa a'r her sy'n wynebu BIPBA wrth ddatblygu strategaeth strategol ac ariannol a oedd yn darparu gwasanaethau cydlynol a chynaliadwy, wedi'u hategu gan sefyllfa ariannol gadarn. Roedd hyn yn dal i fod yn waith ar y gweill, gyda chamau gweithredu yn cynnwys: asesiad o'r holl wasanaeth bregus;

adolygiad o effeithlonrwydd dyrannu adnoddau mewnol presennol, ar draws cwrs bywyd ac ystod y gwasanaethau, gan gydnabod yr angen i gynyddu gwariant ar iechyd y boblogaeth a gwasanaethau sylfaenol/cymunedol ac i 'symud i'r chwith' gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar driniaeth; ailasesiad o weithgarwch Cytundeb Hirdymor (LTA) gyda byrddau iechyd eraill; yr angen i ymateb i ddatblygu triniaethau a gwasanaethau ar gyfer gofal canser; a gwasanaethau a ddarperir gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (BIPHDd).

Diolchodd JW i DG am ei gyflwyniad cynhwysfawr. O ystyried pa mor hwyr y cafodd y papur ei gylchredeg, cynigiodd gyfle i PD gael sesiwn friffio ar wahân ar gyfer y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid a chroesawodd PD hyn.

Gweithrediad: DG

Yna gwahoddodd JW PP, fel cadeirydd y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (PFC), i roi ei gyngor i'r Bwrdd. Tynnodd PP sylw at dri mater:

- Cydnabyddiaeth y PFC o raddfa'r gwaith a wnaed gyda chefnogaeth Deloitte; Roedd PFC yn gofyn am esboniad clir o'r sefyllfa ariannol, a chyflawnodd y papur hynny. Roedd effaith arbedion 2025/26 dros y flwyddyn gyfan - £59m - yn ogystal â'r £38m cylchol o'r £59m o arbedion a gyflawnwyd yn 2024/25, yn cynrychioli cyfanswm arbedion cylchol sylweddol, tybed a oedd byrddau iechyd eraill wedi cyflawni cyfanswmiau arbedion tebyg.
- Y risgiau sylweddol a oedd wedi dod i'r amlwg yn ystod y flwyddyn a'r potensial i liniaru'r rhain yn llawn yn 2025/26. Awgrymodd PP y byddai lliniaru o'r fath yn gwarantu opsiynau arbed radical, yn ychwanegol at y rhai sydd eu hangen i gwrdd â'r cyfanswm arbedion o £55.4m.
- Y risg cyflawni sy'n deillio o dynnu cefnogaeth yn ôl gan dîm Deloitte; Roedd rhaid i BIPBA adeiladu capasiti a gallu mewnol a byddai hyn yn cymryd amser.

Gofynnodd JW AH i gynnwys ymateb i'r cwestiwn am gapasiti a gallu mewnol yn ei chyngor Swyddog Atebol i'r Bwrdd; Yna gwahoddodd JW gwestiynau a sylwadau.

Cefnogodd SS sylwadau PP a chanmolodd y papurau am eu lefel o fanylder ac eglurder. Cyfeiriodd at y 'bwlch' o £9m a cheisiodd fwy o fanylion a sicrwydd ar y gydran hon.

Wrth ymateb, cynghorodd DG fod y camau gweithredu i gyflawni hyn yn cynnwys: gostyngiad o £6.25m mewn gwariant cyflog amrywiol, enillion o £750,000 drwy effeithlonrwydd theatrau, gyda'r gweddill wedi'i nodi o reolaethau caffael. Cytunodd DG i ddarparu briff manwl ar y camau gweithredu hyn.

Gweithrediad: DG

Gwahoddodd JW SC a EO o Deloitte i wneud sylwadau ar y pwynt hwn. Cyfeiriodd SC at y gwaith a wnaed i osgoi dyblygu cyfleoedd arbed. Bu'n rhaid i BIPBA gynyddu gwerth y Cynllun yn ystod y flwyddyn, ac roedd hyn yn galw am ymdrech sylweddol a pharhaus, gan gynnwys yr angen i fynd i'r afael â materion gweithredol heriol. Estynnodd ALF ei diolch i'r tîm cyllid a PFC am yr holl waith a'r craffu a oedd yn sail i'r manylion a nodir yn y papurau. O'i safbwynt hi, roedd yn rhaid i'r Bwrdd egluro ei ymrwymiad parhaus i ddarparu gwasanaethau i'r boblogaeth; ni wnaeth y papurau sylwadau ar yr ymrwymiad hwnnw.

Croesawodd AG y gwahoddiad i fynychu cyfarfod y PFC ar 8 Medi, gan fod hyn wedi cynyddu ei ddealltwriaeth o'r Cynllun. Roedd y dull tryloyw o rannu ac egluro'r cyfrifiadau a'r ffigurau wedi rhoi hyder iddo yng nghyflawnadwyedd y camau gweithredu arfaethedig.

Diolchodd JC hefyd i'r tîm cyllid am egluro'r ffigurau manwl i'r Aelodau Annibynnol. Mynegodd bryder ynghylch y nenfwd diffyg o £21m sydd ar gael i gwmpasu'r saith mis sy'n weddill o'r flwyddyn 2025/26. Pwysleisiodd yr angen am gyflymder a thrylwyredd ac i ennill perchnogaeth o'r 'gofyn' ar draws y sefydliad. Galwodd hyn am newid diwylliannol sylweddol ac ailosodiad sylfaenol o ddyrannu adnoddau mewnol. Gwnaeth JC sylwadau hefyd ar yr angen i bwysleisio i swyddogion y Llywodraeth y trywydd tair blynedd yr oedd y Bwrdd yn gweithio tuag ato.

Diolchodd JW i bawb am eu cyfraniadau ac yna gwahoddodd DG i roi ei gyngor proffesiynol i'r Bwrdd.

Dywedodd DG, yn ei farn broffesiynol, fod y cynllun arbedion o £55.4m yn gadarn, gan gydnabod yr angen i roi mwy o hyder ar y £9m a amlygwyd yn gynharach yn y cyfarfod. Roedd y risgiau newydd, annisgwyl yn ystod y flwyddyn yn parhau i fod heb eu lliniaru ar hyn o bryd; byddai gwaith sydd ar y gweill i indemnio lliniariadau yn lleihau maint y risgiau o'r fath ond ni fyddai'n eu dileu. Ailadroddodd DG hefyd yr angen am newid diwylliannol mawr, er mwyn pwysleisio i'r sefydliad yr angen am ddull trawsnewidiol i sicrhau gwasanaeth a chynaliadwyedd ariannol.

Gwahoddodd JW unrhyw gwestiynau neu sylwadau pellach ar gyngor proffesiynol DG. Doedd dim. Mynegodd ddiolch y Bwrdd i DG, i PP ac aelodau'r PFC am eu cyngor a'u cyngor.

Yna gwahoddodd JW AH, fel Prif Weithredwr a Swyddog Atebol, i roi ei chyngor i'r Bwrdd.

Mynegodd AH ei diolch i DG a'r tîm cyllid, ac i dîm Deloitte, am eu gwaith dadansoddol cyflym i ddarparu'r manylder data sydd ei angen i lywio proses gwneud penderfyniadau'r Bwrdd.

Yna myfyriodd AH ar y cyflwyniad a wnaeth i'r Bwrdd ym mis Chwefror 2025, ar ôl ei 100 diwrnod cyntaf, a pherthnasedd parhaus hynny i'r agenda gyfredol, a'r angen i wneud y canlynol:

- Cryfhau arweinyddiaeth gorfforaethol a chlinigol, gyda Gweithredwyr yn fwy gweladwy ac yn gyrru newidiadau allweddol ar draws y sefydliad.
- Mynegi nodau hirdymor BIPBA yn gliriach; roedd lansio'r Strategaeth Sefydliadol wedi'i hadnewyddu yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol yn gynharach yn yr wythnos yn ddefnyddiol yn hyn o beth.
- Egluro dyluniad sefydliadol a model gweithredu BIPBA, gan adeiladu a datlbygu arweinwyr clinigol y yrru newid.
- Sicrhau bod nodweddion sefydliad perfformio uchel yn sail i'r broses newid, gan gynnwys: cyfathrebu agored a thryloyw; methodoleg gwella parhaus glir; ymgysylltiad cryf â'r gweithlu ar draws y sefydliad; a rheolaeth o ansawdd uchel. Gyda'i gilydd, byddai'r blociau adeiladu hyn yn cefnogi ac yn sbarduno llwyddiant sefydliadol ac yn darparu gwasanaethau diogel o ansawdd uchel.
- Gyrru gwaith pellach ar gynhyrchiant, effeithlonrwydd a llwybrau gofal.
- Moderneiddio'r gweithlu, gan gefnogi sylwadau JC ar yr angen brys am newid diwylliannol.
- Sicrhau set 'gyflawn' o ddata, i gynnwys diogelwch, ansawdd, cyllid a pherfformiad a gwarchod rhag goruchafiaeth unrhyw elfen benodol.

Dywedodd AH, yn ei hasesiad hi, fod y broses newid ledled y sefydliad ar y gweill, ond bod yn rhaid iddi gyflymu nawr. Cydnabu AH y 'risg cyflawni' a fyddai'n deillio o hynny unwaith y byddai tîm Deloitte yn tynnu'n ôl; roedd dealltwriaeth gynyddol o'r bylchau capasiti a gallu ac roedd AH yn hyderus bod gan BIPBA fwy o allu nag

a oedd yn weladwy ar unwaith. Byddai TR yn canolbwyntio ar nodi a symud y gallu hwnnw yn yr wythnosau a'r misoedd nesaf, fel rhan o'r ymgyrch i sicrhau ymgysylltiad ledled y sefydliad yn yr agenda gyflawni.

Yn benodol o ran hyder yn y Cynllun dan sylw, myfyriodd AH ar y lefel gyfyngedig o hyder mor ddiweddar â chwe wythnos ynghynt; roedd hyn wedi gwella bellach ac roedd y manylder ychwanegol a oedd yn sail i'r wybodaeth sydd ar gael wedi cynyddu'r lefel hyder. Cydnabu AH na allai'r Bwrdd fodloni disgwyliadau LIC ar hyn o bryd, o ystyried bod y cynlluniau arbed yn ymestyn dros gyfnod o dair blynedd, gyda rhai cydrannau angen buddsoddiad cyfalaf. Fodd bynnag, roedd BIPBA wedi cyflawni lefel uwch o arbedion nag unrhyw fwrdd iechyd arall yn 2024/25 ac roedd i fod i wneud hynny eto yn 2025/26.

O ran gwasanaethau bregus, roedd AH yn glir y byddai gan y Bwrdd opsiynau a dewisiadau anodd i'w hystyried, ar lefelau lleol, rhanbarthol ac uwch-ranbarthol.

Diolchodd JW i AH am nodi cyd-destun y sefydliad mor eglur, am ei chynghor ar y sefyllfa ariannol gyfredol a diwedd y flwyddyn. Roedd AH wedi disgrifio maint yr agenda cynaliadwyedd ariannol a chynaliadwyedd gwasanaethau, un y byddai'r Bwrdd yn dychwelyd ati mewn cyfarfodydd yn y dyfodol.

Gwahoddodd JW unrhyw gwestiynau neu sylwadau pellach.

Roedd ML eisiau tynnu sylw'r Bwrdd at ba mor galed yr oedd staff yn gweithio a'r angen i ymgysylltu staff yn llawn yn yr agenda newid, trwy fod yn agored ac yn dryloyw ynghylch yr heriau sy'n wynebu'r sefydliad.

Yn ymateb, AH:

- Cydnabu'r angen i gael mecanweithiau clir ar waith i ymgysylltu â staff ar bob lefel yn y sefydliad, gan eu hysbysu a'u cynnwys yn y penderfyniadau a'r camau gweithredu sydd eu hangen yn y tymor byr, canolig a hir. Roedd hyn yn cynnwys trafodaethau ar y Cynllun ariannol presennol.
- Cyfeiriodd at y sefyllfa gadarnhaol yr oedd BIPBA ynddi o ran recriwtio a chadw staff, gyda recriwtio llawn i swyddi niwsio. Roedd hyn yn anodd i'r staff ei dderbyn ac roedd TR wedi cynnal ymarfer meincnodi eang, i gadarnhau sefyllfa gymharol BIPBA dangosodd y canlyniad fod yr arbedion a nodwyd yn y Cynllun yn gyraeddadwy.

- Gwnaed sylwadau ar nifer presennol yr haenau Sefydliadol a'r angen i egluro'r rhychwant rheolaeth gorau posibl rhwng y Gweithredwyr a'r rheng flaen.
- Cyfeiriwyd at gynlluniau i gefnogi triawdau grwpiau gwasanaeth wrth reoli arian, pobl, newid a darparu gwasanaethau.

Gwnaeth TR y sylw hefyd:

- Bu'n rhaid i'r dull presennol o gynllunio'r gweithlu'n flynyddol esblygu i fod yn broses strategol o gynllunio a datblygu'r gweithlu, gan ddylunio atebion gweithlu a oedd yn cefnogi cyflawni cynlluniau strategol a gweithredol BIPBA.
- Gan fod gan reolwyr llinell rôl bwysig wrth ymgysylltu â staff a hysbysu staff am gynlluniau ar gyfer newid, roedd hi'n dylunio cyfres o raglenni arweinyddiaeth a rheolaeth, er mwyn sicrhau bod gan bawb â chyfrifoldebau o'r fath ar draws BIPBA y set sgiliau a'r galluoedd gofynnol.
- Diwylliant sefydliadol a'r angen i rymuso pobl i wneud penderfyniadau a newidiadau yn unol â'r drafodaeth gynharach ar feithrin gallu i wella ar draws y sefydliad.

Diolchodd JW i AH a TR am eu cyfraniadau ychwanegol. Symudodd hi at yr argymhellion.

Fe wnaeth y Bwrdd y canlynol:

- **MYNEGI** ei ddiolch i'r DG a'r tîm cyllid, ac i'r SC a'r EO o Deloitte, am yr ystod o waith manwl a wnaed ar gyflymder dros yr wythnosau diwethaf.
- **YSTYRIED** a **DERBYN** gyngor proffesiynol DG, Cyfarwyddwr Cyllid a Pherfformiad.
- **YSTYRIED** a **DERBYN** gyngor AH, fel Prif Weithredwr a Swyddog Atebol, ar y sefyllfa gyd-destunol ehangach ac yn benodol ar gyflawni yn erbyn y cynllun arbedion o £55.4m.
- **CEFNOGI'r** camau a nododd AH ar drefniadaeth, diwylliant a gallu sefydliadol, a CHYTUNO i lunio adroddiad wedi'i deilwra ar y materion hyn mewn cyfarfod yn y dyfodol.
- **DERBYN** na allai ymrwymo i symud i ddiffyg o £42.5m ar ddiwedd blwyddyn 2025/26.
- **CADARNHAU** y cynllun arbedion o £55.4m, fel y'i rhagwelwyd yn wreiddiol, **GALW AM** fanylion pellach ar y £9m sydd eto i'w dalu ac **AILGYFLWYNO** craffu ar y manylion hyn i'r PFC.

- **DERBYN** bod costau newydd, ychwanegol, annisgwyl wedi cael effaith andwyol ar y sefyllfa diffyg diwedd blwyddyn o £58.7m; roedd y rhain yn parhau heb eu lliniaru ar y cam hwn ac roedd y Bwrdd yn **CHWILIO** am ffocws brys a phenodol ar gamau lliniaru.
- **DERBYN**, o ystyried maint yr arbedion a nodwyd eisoes yn y Cynllun gwreiddiol, maint y gofyn ychwanegol, yr ailosodiad diwylliannol sylfaenol sydd ei angen, a'r angen i feithrin capasiti a gallu i gyflawni, na allai'r Bwrdd ar hyn o bryd ymrwymo'r sefydliad y tu hwnt i'r cwantwm arbedion gwreiddiol.
- **GOFYN** i'r Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Adnoddau adolygu'r risg cyflawni sy'n gysylltiedig â thynnu tîm Deloitte yn ôl a nodi'r gallu i gymryd lle'r hen rai sydd ei angen.
- **CADARNHAU** yr angen i dimau weithio'n ddiflino am weddill y flwyddyn, i nodi cyfleoedd ychwanegol, gan gynnwys dewisiadau anodd.
- **AILADRODD** farn y Bwrdd fod maint yr her yn gofyn am lwybr adferiad a chynaliadwyedd tair blynedd.
- **CADARNHAU** ei ymrwymiad i gyflawni yn erbyn cynlluniau strategol a gweithredol cyfredol.

RHAN 3. UNRHYW FUSNES ARALL

WARD Y GORLLEWIN: YSBYTY GORSEINON

149/25

Amlinellodd JW bryderon ynghylch diogelwch cleifion a oedd wedi dod i'r amlwg mewn perthynas â Ward y Gorllewin, Ysbyty Gorseion. Byddai'r Bwrdd yn ystyried y mater yn ffurfiol yng nghyfarfod 25 Medi, ond roedd sibrydion ffug a oedd yn cylchredeg ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol yn galw am ddatganiad ar unwaith, i gywiro sibrydion o'r fath a thawelu pryderon y cyhoedd. Yna gwahoddodd JW AH i roi gwybodaeth i'r Bwrdd.

Cyfeiriodd AH at nifer o bryderon ynghylch staffio diogel a oedd yn peri risg i ddiogelwch cleifion yn ward cleifion mewnol Ysbyty Gorseion. Mewn ymateb i'r pryderon hyn, roedd hi wedi gofyn i LR a DL asesu lefel y sicrwydd ynghylch diogelwch ac ansawdd y gwasanaeth. Roedd yr asesiad hwnnw wedi codi pryderon difrifol ac nid oedd wedi rhoi sicrwydd, gyda'r angen dilynol am gamau gweithredu ar unwaith, ar ffurf cau'r ward ar frys, dros dro a throsglwyddo'r gwasanaeth i ward wag yn Ysbyty Singleton. Byddai

hyn yn rhoi mwy o gefnogaeth i staff, cefnogaeth feddygol dros nos a goruchwyliaeth a chefnogaeth arweinyddiaeth uwch nyrsys. Roedd trafodaethau gyda staff hefyd wedi ennyn diddordeb a phryder y cyhoedd; drwy swyddfeydd da'r NM, roedd JW ac AH, ynghyd ag LR a Rhodri Edwards, Geriatregydd Ymgynghorol, wedi cyfarfod â Chynghorwyr lleol yn gynharach yn yr wythnos ac wedi egluro'r rhesymeg dros ystyried camau mor frys. Roedd JW ac AH wedi cytuno i gyhoeddi datganiad, ar ôl cyfarfod y Bwrdd heddiw, i nodi'r safbwynt. Yna gofynnodd AH i LR roi mwy o fanylion am y cefndir. Esboniodd LR fod Ward y Gorllewin yn ward sengl, yn darparu gofal is-aciwt, camu i lawr, heb fynediad at gyflenwad meddygol dros nos. Yn ystod y misoedd diwethaf, gwelwyd staff o bob disgyblaeth yn codi nifer o bryderon, gyda phryderon ynghylch staffio diogel yn thema allweddol. Roedd sifftiau staffio ar y ward bellach yn dibynnu ar 50% o staff dros dro ac roedd hyn yn codi pryderon ynghylch diogelwch cleifion. Roedd yna broblemau hefyd gyda lefelau salwch, dynameg tîm a diwylliant; roedd y rhai mewn swyddi arweinyddiaeth a rheolaeth nyrsio wedi rhoi cynnig ar nifer o ymyriadau yn y misoedd ers mis Chwefror, ond nid oedd y rhain wedi datrys y pryderon. Atgoffodd LR y Bwrdd o'i ddyletswydd statudol i ddiogelu diogelwch cleifion a chynghorodd fod nifer y 'baneri coch' a nodwyd bellach yn galw am sylw'r Bwrdd ar unwaith. Roedd camau lliniaru ar waith yn y tymor byr iawn, cyn i'r Bwrdd ystyried y mater yn ffurfiol ar 25 Medi. Daeth LR i'r casgliad drwy gadarnhau bod pryderon diogelwch cleifion yn ymwneud â Ward y Gorllewin yn unig ac nad oeddent yn effeithio ar unrhyw wasanaeth arall a ddarperir ar y safle yn yr ysbyty. Er gwaethaf hyn, roedd pryderon y cyhoedd yn canolbwyntio ar ofnau ynghylch cau ysbytai felly roedd datganiad cynnar yn hanfodol, i dawelu ofnau a gwrthweithio sibrydion ffug. Cefnogodd RE y safbwynt fel y'i nodwyd gan AH ac LR; cynghorodd y Bwrdd, yn ei farn ef, fod nifer y baneri coch yn peri risg i ddiogelwch cleifion. Adroddodd RT ar y cynllun i gyhoeddi datganiad ysgrifenedig yn syth ar ôl y cyfarfod; byddai hyn yn pwysleisio nad oedd y Bwrdd wedi gwneud penderfyniad terfynol, yn nodi'r rhesymeg dros ystyried cau ardal y ward ar frys, dros dro ac yn gwrthbrofi sibrydion anghyfrifol sy'n cylchredeg am ddefnyddiau amgen. Byddai'r datganiad yn cadarnhau y byddai gweddill yr Ysbyty yn parhau i weithredu fel canolfan leol fywiog a bod Gorseinon yn rhan bwysig o ystâd GIG BIPBA. Estynnodd JW ei diolch i NM am hwyluso'r cyfarfod gyda chynghorwyr lleol; gofynnodd i RT gysylltu â NM ynghlŷn â'r datganiad.

	<p>Gweithrediad: RT</p> <p>Croesawodd NM y datganiad arfaethedig a'r syniad o ystyried y mater yn llawn yng nghyfarfod y Bwrdd ar 25 Medi. Roedd pryderon cymunedol yn canolbwyntio ar hirhoedledd yr ysbyty ac awgrymodd NM ymgysylltu cyhoeddus ffurfiol â'r gymuned wrth ystyried y tymor hwy.</p> <p>Diolchodd JW i AH ac LR am y briff, ac i RE am ei gyngor ychwanegol i'r Bwrdd. Cadarnhaodd y byddai'r papur ar gyfer cyfarfod ffurfiol y Bwrdd ar 25 Medi yn cynnwys sail ddeddfwriaethol dyletswydd statudol y Bwrdd i amddiffyn diogelwch cleifion, ynghyd â chrynodeb o'r holl ymyriadau a fethodd â datrys y sefyllfa neu â nodi unrhyw ateb heblaw cau wardiau dros dro ar frys a throsglwyddo gwasanaethau.</p> <p>Fe wnaeth y Bwrdd y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • COFRESTRU ei bryder sylweddol ynghylch y pryderon diogelwch cleifion a nodwyd yn y briff. • CEFNOGI'r camau lliniaru tymor byr. • CYTUNODD i gyhoeddi datganiad ysgrifenedig yn syth ar ôl y cyfarfod, i nodi'r ffeithiau ac i wrthweithio sibrydion ffug. • PENDERFYNNU ystyried y mater yn ffurfiol yng nghyfarfod y Bwrdd ar 25 Medi.
<p>UNED MAMAU A BABANOD: YSBYTY TONNA</p>	
<p>150/25</p>	<p>Tynnodd AH sylw'r Bwrdd at y gwasanaeth Mamau a Babanod rhanbarthol, sydd wedi'i leoli yn Ysbyty Tonna. Nid oedd yr Uned wedi'i hadeiladu'n bwrpasol ac roedd ei seilwaith yn hen, gydag angen brys am atgyweiriadau i'r to a'r system wresogi. Byddai angen i'r Uned gau i dderbyniadau am gyfnod byr. Roedd y Cydbwyllgor Comisiynu wedi cytuno ar y newidiadau ac wedi cynnal trafodaethau gyda Llais. Byddai AH yn rhoi diweddariad pellach yng nghyfarfod y Bwrdd ar 25 Medi, fel rhan o Adroddiad ei Phrif Weithredwr.</p>
<p>Cyfarfod Nesaf y Bwrdd Iechyd: Dydd Iau 25 Medi 2025</p>	

Daeth y cyfarfod i ben am 10:11am.